

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä)

Eija Pahkala/ ~~Keskustan valtuustoryhmä~~

Aloitteen päivämäärä

04.11.2025

Aloitteen aihe

Väestöpohjan mukaiset vuodeosastopaikat lähellä.

Aloitteen teksti

Pohteen strategiassa todetaan, että palveluiden tulisi olla tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin.

Esitän, että Pohteen viranhaltijat ja luottamushenkilöt tarkastelevat, onko Pohteen alueella akuuttiosastopaikkoja tai yleislääketieteellisen ja geriatrian osastopaikkoja tarpeen mukaisesti ja onko niitä riittävä määrä suhteessa eri alueiden asukaspohtjaan, sairastavuuteen ja ikäjakaumaan nähden? Kun alueella on riittävä määrä akuuttiosastopaikkoja tai yleislääketieteen ja geriatrian osastopaikkoja välttämään ambulanssi – ja taksiralleilta, sekä asukkaiden eriarvoiselta kohtelemiselta.

Pohteen tulisi aktiivisesti seurata tilastoistaan, miten pitkiä matkoja asukkaat ovat joutuneet kulkemaan saadakseen tarvitsemansa osastopaikan hoitonsa ajaksi. Riittävät osastopaikat mahdollistaisivat saattohoidon toteuttamisen lähellä kotia siinä tilanteessa, kun sen järjestäminen kotona ei ole mahdollista. Omaisten vierailut, erityisesti Oulun alueen ulkopuolella, kauas omalta paikkakunnalta aiheuttavat haasteita joukkoliikenteen puuttumisen tai vähäisyyden vuoksi.

Myös Oulaskankaan yöpävyystryksen loputtua kokonaistilanne on muuttunut ja on oletettavaa, että tämä heijastuu myös vuodeosastopaikkojen tarpeeseen. Näiden seikkojen vuoksi asioita on tarkasteltava uudelleen.

Edellä mainittuja osastopaikkoja tulee olla väestöpohjaan, sairastavuuteen ja ikärakenteeseen perustuen riittävä määrä ja niiden tulee sijaita lähellä tarvitsijoita myös maakunnassa.

Kalajoella 4.11.2025

Eija Pahkala *Eija Pahkala*

Aluevaltuutettu

MAKELA SAKARIIN MALIN JARVI

MIKA HEIKKILÄ

SARJA YLIMÄKI

Taru Ollanketo

KATJA TUUKKINEN KATJA TUUKKINEN

Sanna Malaja

Sari Huuskonen

Vastaus valtuustoaloitteeseen 38
2.2.2026

Laatija: Ira Karvonen, Kirsi Kivelä, Elina Heikkinen
Hyväksyjä: Päivi Peltokorpi ja Juha Paloneva

Vastaus valtuustoaloitteeseen 38

Aloite

Eija Pahkalan (ensimmäinen allekirjoittaja) 4.11.2025 päivätyssä valtuustoaloitteessa todetaan, että Pohteen strategian mukaan (erilaisten sairaanhoidollisten) palveluiden tulisi olla tarpeen mukaisia ja lähellä. Aloitteessa esitetään, että OYS:n sairaalapalvelut ja ensihoito -toimialueen geriatrian ja yleislääketieteen keskuksen, ja Terveiden ja sairaanhoidon toimialueen akuuttiosastojen viranhaltijat tarkastelisivat, onko osastopaikkoja riittävä määrä tarpeeseen, asukaspohjaan, sairastavuuteen ja ikärakenteeseen nähden Pohteen eri alueilla. Aloitteen tekijä lausuu, että kun kullakin alueella on riittävä määrä osastopaikkoja, vältetään tarpeettoman suurelta määrältä ambulanssi- ja taksikuljetuksia ja toisaalta turvataan asukkaiden alueellinen tasa-arvoisuus.

Aloitteessa todetaan myös, että Pohteella tulisi aktiivisesti seurata tilastoja, kuinka paljon tarvitaan kuljetuksia tarpeellisen osastohoidon saavuttamiseksi. Riittävät osastopaikat mahdollistaisivat saattohoidon toteutumisen lähellä kotia siinä tilanteessa, kun sen järjestäminen kotona ei ole mahdollista. Aloitteessa myös todetaan, että Pohteen alueella Oulun ulkopuolella on vähäinen määrä joukkoliikennettä tarjolla, joka taas aiheuttaa haasteita omaisten vierailujen järjestämiseksi potilaan luokse osastohoitojakson aikana.

Lisäksi aloitteessa on Oulaskankaan yöpävystyksen loppumisen myötä kokonaistilanne muuttunut ja aloitteentekijä olettaa, että tämä heijastuu vuodeosastopaikkojen tarpeeseen ja näin asioita olisi tarkasteltava uudelleen.

Vastaus aloitteeseen

Pohteen alkuvaiheessa on tehty rakenteellista muutosta palveluihin liittyen laaditun järjestämissuunnitelman mukaisesti. Raskaammista osastopaikoista on luovuttu ja tilalle on kehitetty kotiin annettavia palveluita, kuten kotikuntoutusta, kotisairaalatoimintaa ja kuntoutusyksiköitä. Rakennemuutos etenee eri alueilla erilaisella nopeudella. Osalla alueista kotisairaala- ja kuntoutusyksikkötoiminnalla on jo pitkät perinteet ja toiminta on vakiintunutta, joka heijastuu suoraan osastopaikkojen tarpeeseen. Paikallisesti ovat vallinneet myös erilaiset palvelu- ja hoitokulttuurit, joiden muuttaminen on aikaa ja johdonmukaisuutta vaativaa työtä.

Taulukossa 1 (sivu 3) on kuvattu sekä OYS Sairaalapalveluiden että Terveyden- ja sairaanhoidon toimialueen yleislääketieteen, geriatrian ja palliatiivisen hoidon osastopaikkojen määrä ja tehtävät. Osastopaikkoja on tällä hetkellä määrältään riittävästi nykyiseen tarpeeseen, mutta poikkeus- ja loma-aikoihin varautumisessa tulee edelleen vahvistaa toimialueiden välistä yhteistyötä ja suunnittelua, jotta voidaan välttää ruuhkahuippuja. Akuuttihoitoon tulee kuitenkin kasvamaan tulevana vuosina väestön vanhetessa. Oulaisten yöpäävystysten päättyminen ei vaikuta suoraan osastopaikkatarpeeseen, vaikkakin kiirevastaanotolta osastolle siirtymisen prosesseja on edelleen syytä kehittää.

Osastopaikkoja ei voida arvioida yksin omana kokonaisuutenaan vaan arvio tulee tehdä huomioiden suurempi akuuttiverkoston kokonaisuus. Taulukossa 2. (sivu 4) on esitetty nykyisen palveluverkon paikkamäärät suhteessa väestön määrään ja sairastavuuteen ja sekä lyhyt yhteenveto palveluverkon kokonaistilanteesta vuoden 2023 sairastavuuskertoimien ja 2025 väestöennusteen mukaisesti. Yhteenvetona voidaan sanoa, että rakennemuutosta on jatkettava, jotta Pohteen akuuttiverkosto pystyy paremmin vastaamaan myös alueellisesti asiakkaiden palvelutarpeisiin.

Taulukossa 2. esitettyjä tietoja päivitetään tällä hetkellä huomioiden uusimmat sairastavuuskertoimet, kotikuntoutuksen peittävyys, kotihoidon sairaalakeskeytysten määrä, akuuttihoitoon palveluiden suurkuluttajien määrä ja väestörakenteen muuttuminen alueilla tulevina vuosina. Tietoja tullaan hyödyntämään seuraavaan järjestämissuunnitelmaa laadittaessa. Tulemme ottamaan asiaan tarkemmin kantaa järjestämissuunnitelman päivityksen yhteydessä yhteistyössä OYS:n sairaalapalvelut ja ensihoidon-, Terveyden ja sairaanhoidon sekä Ikäihmisten toimialueen kanssa. Arvioinnissa tulee huomioida koko akuuttihoitoon palveluketjun toimivuus, paikkojen määrä eri hoidontasoilla, palvelutarve, sairastavuus ja väestön ikärakenne muutoksineen, sekä rakennemuutoksen vaihe Pohteen eri alueilla.

Taulukko 1. Pohteen vuodeosastopaikat			
Toimialue	Paikkakunta	Paikka- määrä	Tehtävä
Oys sairaalapalvelut ja ensihoito toimialueen Geriatrian ja Yleislääketieteen osastot ja Palliatiivinen keskus:	Kuusamo	21–30*	Koillismaan alueen perus- ja vaativatasoinen yleislääketieteen akuuttiosastohoito
	GERYLE Oulu yhteensä, joista Oulu-Lakeus akuuttihoiton käytössä	176–185* 80	Oulu-Lakeus-Oulunkaari alueen vaativa yleislääketieteen akuuttiosastohoito. Koko Pohteen geriatrian erikoisalan osastohoito (psykogeriatría, geriatrinen arvio)
	Koko alueen käytössä	96–105*	
	Raahe	62–72*	Rannikon alueen perustason- sekä Rannikon ja Oulun eteläisen alueen vaativa yleislääketieteen akuuttihoito.
	OYS Palliatiivinen osasto	18	Oulun perustason palliatiivinen hoito ja koko Pohteen vaativan tason palliatiivinen hoito
Terveyden ja sairaanhoidon toimialueen akuuttiosastot:	Kempele	22	Perustason yleislääketieteen akuuttiosastohoito
	Liminka	28	
	Muhos	21	
	Nivala	27	
	Oulainen	39	
	Pudasjärvi	25	
	Pyhäjärvi	20	
	Siikalatva	7	
	Utajärvi	20	
	Ylivieska	28	

* dynaaminen paikkaluku, paikkaluku vaihtelee tarpeen mukaan eri vuodenaikoina

Taulukko 2. Pohteen akuuttiverkoston palveluiden peittävyys alueittani ja arvio palveluiden riittävydestä

Yli 65v väestön määrä*	Oulu-Lakeus	Oulunkaari	Koillismaa	Rannikko	Oulun Eteläinen
yhtä yleislääketieteen osastopaikkaa kohti	288	154	217	189	146
yhtä yleislääketieteen osastopaikkaa kohti korjattuna sairastavuudella ja ikärakenteella	256	203	280	214	176
yhtä kotisairaalaapaikkaa kohti [#]	604	340	331	647	556
yhtä kuntoutusyksikköpaikkaa kohti	528	462	276	390	262
yhtä kuntoutusyksikköpaikkaa kohti sairastavuudella ja ikärakenteella korjattuna	470	610	356	441	314
Alueen yhteenveto	Arjessa osastopaikkojen määrä näkyy ruuhka-aikoina oululaisten potilaiden potilasohjauksena kauemmas kotona. Asiaa voidaan vielä korjata kotisairaalahoidon peittävyttä kasvattamalla.	Alueen vähäinen kuntoutusyksikköpaikkojen määrä heijastuu suurempana osastopaikkojen tarpeena. Kotisairaala-toiminta lähtenyt hyvin käyntiin.	Alueella kaikkein vähiten osastopaikkoja, mutta rakennemuutos on pisimmällä vakiintuneen kotisairaala- ja kuntoutusyksikkötoiminnan ansiosta ja paikkamäärät arjessa riittävät. Malli muille alueille?	Kuntoutusyksikkötoiminta on tuoretta ja vaatii vakiinnuttamista, joka vaikuttaa osastopaikkatarpeeseen. Tavoitteena edelleen lisätä kotisairaalahoidon peittävyttä.	Laitospainotteinen hoitokulttuuri. Kun rakennemuutosta saadaan vietyä eteenpäin, niin sekä osastopaikka- että kuntoutusyksikköpaikkojen kapasiteettiä tulisi harkita siirrettäväksi muille alueille väestötarpeiden mukaisesti. Kotisairaalan peittävyttä voidaan kasvattaa.

* StatFin tilasto väestöstä 2026, [#] vuoden 2025 kotisairaalan asiakastilastot, yksi paikka on kotisairaalahoitopäivät jaettuna 365

Aloite perehdyttämisen kehittämiseksi

SDP:n aluevaltuustoryhmä esittää että asiakas- ja potilasturvallisuuden, henkilöstön työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin sekä laadukkaiden, tehokkaiden ja vaikuttavien palveluiden edistämiseksi Pohteella panostetaan henkilöstöjohtamisen keinojen ja käytäntöjen kehittämiseen tulevana vuonna.

Aluevaltuustoryhmä esittää, että Pohteelle rakennetaan dynaaminen ja kattava organisaatioon ja työhön perehdyttävä perehdyttämisohjelma.

Perehdyttämisohjelma ulottuu jokaiseen työntekijään. Lisäksi Pohteella otetaan käyttöön perehdyttäjä-malli. Perehdyttäjä tai mentori nimetään jokaiselle uudelle työntekijälle. Perehdyttäjä käy perehdyttämisohjelman läpi uuden tai työhön pitkältä vapaalta palaavan työntekijän kanssa.

Perehdyttämisohjelman ja -mallin toteuttamista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti.

Aluevaltuuston kokouksessa 10.11.2025

SDP:n aluevaltuustoryhmä

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä) SDP aluevaltuustoryhmä
Aloitteen päivämäärä 10.11.2025
Aloitteen aihe Perehdytys
Aloitteen teksti SDP:n aluevaltuustoryhmä esittää että asiakas- ja potilasturvallisuuden, henkilöstön työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin sekä laadukkaiden, tehokkaiden ja vaikuttavien palveluiden edistämiseksi Pohteella panostetaan henkilöstöjohtamisen keinojen ja käytäntöjen kehittämiseen tulevana vuonna. Aluevaltuustoryhmä esittää, että Pohteelle rakennetaan dynaaminen ja kattava organisaatioon ja työhön perehdyttävä perehdyttämishjelma. Perehdyttämishjelma ulottuu jokaiseen työntekijään. Lisäksi Pohteella otetaan käyttöön perehdyttäjä-malli. Perehdyttäjä tai mentori nimetään jokaiselle uudelle työntekijälle. Perehdyttäjä käy perehdyttämishjelman läpi uuden tai työhön pitkältä vapaalta palaavan työntekijän kanssa. Perehdyttämishjelman ja -mallin toteuttamista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Lausunto/vastine aloitteeseen

Kiitämme SDP:n aluevaltuustoryhmää aloitteesta perehdytyksen kehittamisestä.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on käytössä työpaikalla annettavan lakisäätöisen perehdytyksen lisäksi Yleisperehdytyksen verkkokurssi kaikille viranhaltijoille ja työntekijöille lukuun ottamatta esihenkilöitä. Esihenkilö Yleisperehdytyksen tavoitteena on valmentaa työntekijä ja viranhaltija palvelussuhteeseen liittyviin asioihin. Tarkoituksena on, että jokainen Pohteella työnsä aloittava uusi työntekijä suorittaa palvelussuhteen alussa Pohde yle

Osaamisen kehittämisen vastuualue tuottaa Pohteelle keskitettyä tietoa ja työkaluja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstön sekä esihenkilöiden perehdytykseen. Toimi- ja palvelualueet ja vastuuyksiköt tuottavat omat perehdytysmateriaalit omaan käyttöönsä. Yhteisissä palveluissa ja tehtävälaloita tuotetaan materiaalia osaamisen tueksi omilta vastuualueilta. Perehdytysmateriaali ja os

Uuden sairaalan, OYS 2030 käyttöönoton yhteydessä on laadittu verkkokoulutukset, joiden tarkoituksena on henkilöstön kouluttaminen ja perehdyttäminen sairaalan uusien tilojen ja toimintojen asianmukaiseen ja turvalliseen

Lääkäreiden perehdytys

Pohteen yleisperehdytyksen lisäksi varsinaiseen lääkäriyöhön liittyvä perehdytys tapahtuu yksiköissä ja erikoisaloilla. Perehdytyksen sisällöstä vastaavat esihenkilöiden lisäksi koulutusvastaavat, joita on nimetty sekä erikoisa

Erityisryhmäksi perehdytyksen näkökulmasta nousee koulutusvaiheessa olevat lääkärit, joita ovat YEK-vaiheen lääkäri, erikoistuvat lääkärit sekä myös lääketieteen opiskelijat ja amanuenssi (työharjoittelussa olevat lääketieteen

Tiivistetyksi voidaan todeta, että Pohteella lääkäreiden perehdytys on monitasoinen ja suunnitelmallinen kokonaisuus, joka koostuu keskitetystä yleisperehdytyksestä, tehtävä- ja palvelualuekohtaisesta perehdytyksestä sekä y

Mentorointi

Yhtenä keinoena perehdytyksen tueksi on mentorointitoiminta. Mentorointitoiminnan tavoitteena on vahvistaa työnhallintaa ja edistää oppimista uudessa tehtävässä. Mentorointi on yksi psykososiaalisen kuormituksen hallinn

Mentorointi toiminta ei ole uusi asia. Pohteeseen siirtyneissä organisaatioissa sitä on ollut ja toimintaa on jatkettu Pohteella. Mentorointitoimintaa on käynnissä Pohteella mm. hoitotyössä, sosiaalityössä ja psykiatrialla. Lisäksi eri kehittämishankkeissa kuten OLLAPPA-hankkeessa sekä Pohteen työllistymis- ja osaamispolut -hankkeessa, jossa geneeri

Työhyvinvoinnin ohjausryhmä on kokouksessaan 16.5.2025 päättänyt mentorointitoiminnan käyttöönoton laajentamisesta Pohteelle.

Mentorointimalli perioperatiivien hoitotyö

- Perustavoitteena vertaiskuvi
- Toteutettu jo 10 vuotta
- Mentorointi alkaa perehdytyksen jälkeen eli 4-6kk kulkua töiden aloittamisesta
- Toteutetaan yksilö tai ryhmä mentorointina
- 4 x 1,5
- Vapaaehtoisista
- Mentorointikoulutus vaaditaan mentoreilta
- Tarjotaan esihenkilöiden ja mentoreiden mentorointia ja kokeneille työntekijöille

Mentorointiohjelma

Miksi mentorointia tarvitaan: mentorointi osallisuuden ja integraation moottorina

- Uuteen työhön siirtyminen on sosiaalinen ja ammatillinen integraatioprosessi
- Tutkimus: esihenkilöiden ja kollegoiden tuki usein vähenee merkittävästi juuri ensimmäisten 90 päivän aikana, jolloin työntekijä tarvitsee sitä eniten*
- Jos integraatio jää heikoksi: epäselvä rooli
 - heikompi sitoutuminen
 - vivästynyt työyhteisöön kiinnittyminen
- Integraatio- ja osallisuuspohjainen mentorointimalli

Mentorointiohjelman taustalla: viitekehys työnilaadun ja tiimityn jatkuvaan kehittämiseen

Kokemus → 01 → Reflektio → 02 → Ymmärtäminen → 03 → Kätevyys → 04

01: Mitä osallistuminen on? / 02: Mitä tippu? / 03: Mitä merkityksellä on oppimista varten? / 04: Sovellen oppimista käytännössä? / Tiedän, miten korjaan tilanteen

Kokemuksellisen oppimisen malli

Sosiaalityön mentorointimalli

Sosiaalityön mentorointimalli kehittämistä ja käyttöönotosta on päätetty osana sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja riittävyyden toimenpidesuunnitelmaa huhtikuussa 2024. Mentorointimallin tavoitteena on tukea vastu

Sosiaalityön mentorointimalli pohjautuu Sosnet -yliopistoverkoston määrittelemi

Sosiaalityön koulutuksen tuottamiin osaamisalueisiin sekä monialaisen ja suhdperustaisen käytännön osaamiseen. Mentoroinnilla keskitytä

Pohteelle on koulutettu 12 mentoria syksyllä 2024. Vuoden 2025 aikana on aloitettu kaksi mentorointiohjelmaa, joissa on ollut mentoroitavana kaikkiaan noin 30 sosiaalityöntekijää. Palaute mentorointiohjelmasta on ollut my

Mentorointiohjelman lisäksi Pohteelle kaivataan systemaattisesti toteutuvaa substanssiperehdytystä (substanssilainsäädäntö ja perusosaaminen sosiaalihuollossa) sosiaalihuollon palvelualueille.

Yleinen Pohteen perehdytysohjelma voisi tulevassa tarjota tukea yhteisiin, kaikkia työntekijöitä koskeviin osaamisen vahvistamisen tarpeisiin. Esimerkiksi asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvään osaamiseen, palvelujärjestel

Päiväys
27.3.2026

Lausunnon antaja/virka-asema

Merja Meriläinen, johtajaylihoitaja, Terhi Nevala, johtajaylilääkäri, Leena Pimper-Koivisto, sosiaalijohtaja ja Eija Hukkanen, osaamispäällikkö

Liitteet

Tallenna

Tyhjennä

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä) Liisa Lumijärvi, Saija Ylimäki, Eija Pahkala ja Annu Haho
Aloitteen päivämäärä 15.12.2025
Aloitteen aihe Seniorineuvolatoiminnan vahvistaminen
Aloitteen teksti <p>Väestö ikääntyy nopeasti, kun suuret ikäluokat siirtyvät eläkkeelle ja elävät aiempaa pidempään. Eliniän kasvu on merkittävä yhteiskunnallinen saavutus, mutta se edellyttää myös uusia toimintatapoja ikääntyneiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Yhä useammalla suomalaisella on edessään 20–30 vuotta eläkkeelle jäämisen jälkeen, ja valtaosa heistä toivoo voivansa asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Tämä edellyttää hyvää toimintakykyä, terveyttä ja oikea-aikaista tukea.</p> <p>Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto on tutkitusti kustannustehokasta ja vahvistaa ikääntyneiden elämänlaatua. Seniorineuvolatoiminta tarjoaa matalan kynnyksen palveluja, kuten terveystarkastuksia, elintapaohjausta ja varhaista tukea, joiden avulla voidaan tunnistaa terveysriskit ajoissa ja ehkäistä raskaampien palvelujen tarvetta. Toiminta kohdistuu erityisesti 68-vuotiaisiin kotona asuviin henkilöihin, jotka eivät ole muiden säännöllisten palvelujen piirissä. Optimaalisiin ajankohtaan ensimmäiselle neuvolakäynnille on työelämästä siirtymisen vaihe, jolloin arjen rakenteet muuttuvat ja työterveyshuollon palvelut päättyvät. Myös sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksot korostavat aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen edistämistä.</p> <p>Kokemukset Raahesta osoittavat, että seniorineuvola on vaikuttava ja pidetty palvelu. Kutsuperusteisiin terveystarkastuksiin on osallistunut noin 90 prosenttia ikäluokasta, ja käynneillä on tunnistettu muun muassa kohonnutta verenpainetta, diabeteksen esiasteita, muistihäiriöitä ja mielialan ongelmia jo varhaisessa vaiheessa. Samalla on voitu havaita yksinäisyyttä, turvattomuutta ja arjen haasteita, jotka eivät muutoin välttämättä tule esille. Varhainen tuki on vähentänyt tarvetta päivystyskäynneille, sairaalahoidolle ja laitoshoidolle.</p> <p>Hyvinvointialue kamppailee kasvavien palvelutarpeiden ja rajallisten resurssien kanssa, minkä vuoksi ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen on erityisen tärkeää. Varhainen tuki ja kokonaisvaltainen terveystarkastus mahdollistavat oikea-aikaisen hoidon sekä tuottavat hyvinvointialueelle arvokasta tietoa väestön hyvinvoinnista ja tuen tarpeesta. Tämä tukee palvelurakenteen suunnittelua ja säästää kustannuksia pitkällä aikavälillä. Kun iäkkäiden toimintakykyä, terveyttä ja kognitiivisia taitoja tuetaan ajoissa, voidaan raskaampia ja kalliimpia palveluja siirtää merkittävästi myöhemmäksi.</p> <p>Seniorineuvolan tavoitteena on edistää ikääntyvien hyvinvointia, toimintakykyä ja turvallista kotona asumista sekä tunnistaa ajoissa terveyteen ja arjessa selviytymiseen liittyviä riskejä. Suunnitelmallisuus vähentää raskaampien palvelujen tarvetta ja parantaa hoidon laatua.</p> <p>Edellä esitetyn perusteella esitämme, että hyvinvointialue selvittää seniorineuvolatoiminnan käynnistämistä ja kehittämistä seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none">-Hyvinvointialue aloittaa kutsuperusteiset seniorineuvolakäynnit ensisijaisesti 68- vuotta täyttäneille ja työelämästä pois siirtyville henkilöille läsnäolotapaamisina.-Neuvolakäynti sisältää kokonaisvaltaisen terveystarkastuksen, toimintakyvyn ja mielialan arvioinnin, yksilöllisen ohjauksen sekä ennakoivan hoitosuunnitelman laatimisen.-Seniorineuvolatoiminta integroidaan osaksi perusterveydenhuoltoa, jotta palvelu on helposti saavutettavissa ja yhdenvertainen kaikille.-Hyvinvointialue seuraa toiminnan vaikuttavuutta, erityisesti päivystys- ja laitoshoidon tarpeen vähenemistä, ja raportoi tuloksista vuosittain.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Lausunto/vastine aloitteeseen

Ikäneuvolatoiminta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Hyvinvointialueen tehtävänä on järjestää ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Pohjois-Pohjanmaalla ikäneuvola on todettu vaikuttavaksi ja toimivaksi keinoksi vastata tähän lakisääteeseen tehtävään. Ikäneuvolatoimintaa toteutetaan koko Pohteen alueella.

Pohteen ikäneuvoloissa tarjotaan hyvinvointitapaamisia 68 vuotta täyttäneille ikäihmisille sekä hyvinvointi- ja terveystarkastuksia omaishoitajille ja perhehoitajille. Hyvinvointitapaaminen on tarkoitettu ensisijaisesti niille 68 vuotta täyttäneille, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä. Asiakkaat saavat henkilökohtaisen kutsun kokonaisvaltaiseen hyvinvointitapaamiseen.

Hyvinvointitarkastus toteutetaan ensisijaisesti sähköisesti Omaolo-palvelussa, mutta tarvittaessa se voidaan tehdä myös paperisella lomakkeella, joka on saatavilla ikäneuvolasta. Hoitajan vastaanotto järjestetään asiakkaan toiveiden mukaisesti joko etäyhteydellä tai lähitapaamisena. Hyvinvointitarkastus on maksuton.

Hyvinvointitarkastuksessa käsitellään laajasti terveyden ja elämänlaatuun vaikuttavia tekijöitä sekä keinoja terveyden edistämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Tarkastus antaa kokonaiskuvan asiakkaan hyvinvoinnista ja mahdollistaa riskitekijöiden varhaisen tunnistamisen. Jokainen tapaaminen on yksilöllinen ja rakentuu asiakkaan elämäntilanteen, toimintakyvyn ja tarpeiden mukaan. Tapaamisen yhteydessä laaditaan henkilökohtainen jatkosuunnitelma sekä sovitetaan tarvittavasta jatko-ohjauksesta esimerkiksi terveydenhuollon palveluihin, kuten lääkärin tutkimuksiin tai laboratoriokokeisiin.

Ikäneuvolan omais- ja perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset on suunnattu yli 65-vuotiaille omaishoitajille ja perhehoitajille. Tarkastuksiin on mahdollisuus osallistua kahden vuoden välein. Tarkastukset ovat maksuttomia ja vapaaehtoisia, ja niiden tavoitteena on tukea omais- ja perhehoitajien jaksamista arjessa sekä edistää heidän terveyttään ja hyvinvointiaan. Tapaamisissa tarjotaan ajankohtaista tietoa, mahdollisuus keskusteluun hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä sekä yksilöllistä tukea omaan jaksamiseen.

Ikäneuvoloissa toteutetaan jatkossa myös yli 65-vuotiaille suunnattuja omaehtoisia hyvinvointitapaamisia sekä ohjataan FINGER-ravitsemusryhmiä. FINGER-ravitsemusryhmiä toimii jo osassa alueen ikäneuvoloita, ja toiminta on laajenemassa koko hyvinvointialueelle. FINGER-toimintamalli tähtää ikääntyvien muisti- ja ajattelutoimintojen tukemiseen sekä muistihäiriöiden ennaltaehkäisyyn. Toimintamalli perustuu elintapamuutoksiin, joilla vaikutetaan useisiin riskitekijöihin samanaikaisesti. Ennaltaehkäisy on tehokkain keino muistisairauksien hallinnassa, ja samalla ehkäistään myös diabeteksen sekä sydän- ja verisuonisairauksien kehittymistä.

Ikäneuvolat toimivat ikäihmisten palveluissa ikä- ja omaishoitokeskuksen palvelualueella. Ikäneuvolatoiminnan ja hyvinvointitapaamisten kehittämistä on tehty jo POP-sote-hankeessa, ja kehitystyötä on jatkettu hyvinvointialueelle siirryttyä. Toimintaa on kehitetty moniammatillisesti, ja kehittämistyössä on hyödynnetty muun muassa geriatrista asiantuntemusta. Hyvinvointitapaamisten kehittämisessä on hyödynnetty myös Raahen alueen seniorineuvolan toimintamallia.

Ikäneuvolatoiminnan tavoitteena on ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen, ennaltaehkäisevän tuen vahvistaminen sekä varhainen palvelutarpeen tunnistaminen ja ohjaus. Toiminnan painopiste ei ole sairauden hoidossa, vaan ikääntyneiden arjessa selviytymisen tukemisessa ja kokonaisvaltaisessa neuvonnassa, mikä vastaa ikäihmisten palveluiden tehtäväkenttää. Terveystuhoito toimii toiminnassa keskeisenä yhteistyökumppanina, ja asiakkaat ohjataan tarvittaessa terveydenhuollon palveluihin. Vastuun sijoittuminen ikäihmisten palveluihin selkeyttää palvelujakoa ja tukee tavoitteita ikääntyneiden kotona asumisen edistämisestä.

Ikäneuvolatoiminnan vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti osana ikäihmisten palveluiden kokonaisseurantaa. Vaikuttavuutta tarkastellaan muun muassa asiakasmäärien, asiakaspalautteen, varhaisen tuen toteutumisen sekä palveluohjauksen avulla oikea-aikaisesti kohdentuneiden palveluiden näkökulmasta. Yhteinen tietojärjestelmä tukee osaltaan vaikuttavuuden seurantaa ja arviointia.

Toiminnan toteutumista ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä sekä tarvittaessa osana vuosittaista toiminnan arviointia ja kehittämistä. Integraation näkökulmasta ikäneuvolatoiminta edistää sosiaali- ja terveystarveluiden yhteensovittamista, tukee sujuvia hoito- ja palvelupolkuja sekä ehkäisee raskaampien palveluiden tarvetta varhaisen tuen keinoin.

Ikäneuvola -linkki videoon

<https://qcnl.tv/p/NFAPT7bGIQqd3UdS5sRmsw>

Päiväys

27.4.2026

Lausunnon antaja/virka-asema

Mervi Koski, toimialuejohtaja, Ikäihmisten palvelut

Liitteet

Tallenna

Tyhjennä

Ala-Aho Tuula

Vastaanottaja: ○ Toimielinpalvelut Pohde; ● Kalliokulju Tiina

← Vastaa ↩ Vastaa kaikille → Lähetä edelleen 🗉 ⋮

ma 15.12.2025 9.19

Valtuustoaloite 15.12.2025

Esitän, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Pohde, palveluiden myöntämiskriteerit otetaan Tulevaisuuslautakunnassa uudelleen arviointiin ja muotoillaan uudelleen ja sen jälkeen tuodaan aluevaltuustoon arvioitaviksi ja päätettäviksi.

Palveluiden kriteerit ovat olleet niin tiukat, että harkinnasta huolimatta tarvittavia palveluja ei kaikilta osin ole pystytty myöntämään tarpeiden mukaan inhimillisesti ja säästöt ovat osittain olleet tähän vaikuttamassa. Tästä johtuen hyvinvointialue on saanut useita huomautuksia valvoilta viranomaisilta ja myös yksilöasiainjaostoihin tulleet lisääntyneet oikaisuvaatimukset ja hallinto-oikeuteen edenneet valitukset päätöksistä ovat lisääntyneet.

Tuula Ala-Aho
Aluevaltuutettu, (SDP)

Jouluisin terveisin,

Tuula 🍷

*Tuula Ala-Aho
Aluevaltuutettu, SDP
Aluehallituksen varajäsen, Pohde
Kaupunginvaltuutettu
Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan jäsen, Oulu
Maakuntavaltuutettu, Pohjois-Pohjanmaa
Sairaanhoitaja, YAMK*

20.4.2026

Valtuustoaloite 48/2025, Tuula Ala-Aho 15.12.2025

”Esitän, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Pohde, palveluiden myöntämiskriteerit otetaan Tulevaisuuslautakunnassa uudelleen arviointiin ja muotoillaan uudelleen ja sen jälkeen tuodaan aluevaltuustoon arvioitavaksi ja päätettäväksi. Palveluiden kriteerit ovat olleet niin tiukat, että harkinnasta huolimatta tarvittavia palveluja ei kaikilta osin ole pystytty myöntämään tarpeiden mukaan inhimillisesti ja säästöt ovat osittain olleet tähän vaikuttamassa. Tästä johtuen hyvinvointialue on saanut useita huomautuksia valvoilta viranomaisilta ja myös yksilöasianjaostoihin tulleet lisääntyneet oikaisuvaatimukset, ja hallinto-oikeuteen edenneet valitukset päätöksistä ovat lisääntyneet.”

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella palvelujen myöntämisen perusteiden tultua voimaan, niiden vaikutuksia toimialueilla seurataan ja arvioidaan palvelukohtaisesti sekä tehdään vertailua muihin hyvinvointialueisiin. Tarvittaessa myöntämisen perusteet tuodaan uudelleen päätöksentekoon, jos havaitaan muutoksen tarvetta.

Näin on toimittu esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Sosiaalihuoltolain mukaisten tukipalvelujen myöntämisen perusteissa, joissa muutosta tehtiin kuntoutuksen päivätöiden osalta 2.3.2023 § 23 Tulevaisuuslautakunnassa päätettyihin myöntämisen perusteisiin ja uudet myöntämisen perusteet tulivat voimaan Tulevaisuuslautakunnan päätöksellä 14.2.2024 § 23.

Ikäihmisten palveluissa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen myöntämisen perusteet on hyväksytty Tulevaisuuslautakunnassa 13.12.2023 § 139 ja ne ovat tulleet voimaan 1.1.2024. Myöntämisen perusteet on keväällä uudelleen arvioitu ja tehty vertailua suhteessa muihin hyvinvointialueisiin. Tulevaisuuslautakunta 25.2.2026 ja Aluehallitus 14.4.2026 eivät esittäneet kannanotoissaan myöntämisen perusteisiin muutoksia.

Perhe- ja sosiaalipalvelut, OYS-psykiatria- toimialueella myöntämisen perusteet esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden sosiaalihuoltolain mukaisten kotiin annettavien palveluiden ja asumispalveluiden osalta ovat tulleet voimaan 1.11.2025 Tulevaisuuslautakunnan 9.10.2025 § 43 päätöksellä. Myöntämisen perusteiden vaikutuksia arvioidaan toimialueella. Vaikutuksien arviointiin tarvitaan aikaa, jotta voidaan todeta mahdolliset muutokset.

Vammaispalveluiden toimialueella uuden lain mukaiset myöntämisen perusteet on hyväksytty viime syksynä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen (Tulevaisuuslautakunta 21.8.2025 § 20) ja Vammaispalvelulain mukaisten erityispalvelujen myöntämisen perusteet 1.1.2026 alkaen (Tulevaisuuslautakunta 13.11.2025 § 61.) Niiden vaikutuksien arviointi on alkuvaiheessa.

Myöntämisen perusteisiin vaikuttavat myös tulevat mahdolliset lakimuutokset, jolloin muutoksia palveluiden myöntämisen perusteisiin täytyy palvelukohtaisesti tehdä.

20.4.2026

Ikäihmisten toimialuejohtaja Mervi Koski

Perhe- ja sosiaalipalvelut, OYS-psykiatria toimialuejohtaja Leena Mämmi -Laukka

Vammaispalveluiden toimialuejohtaja Päivi Lauri